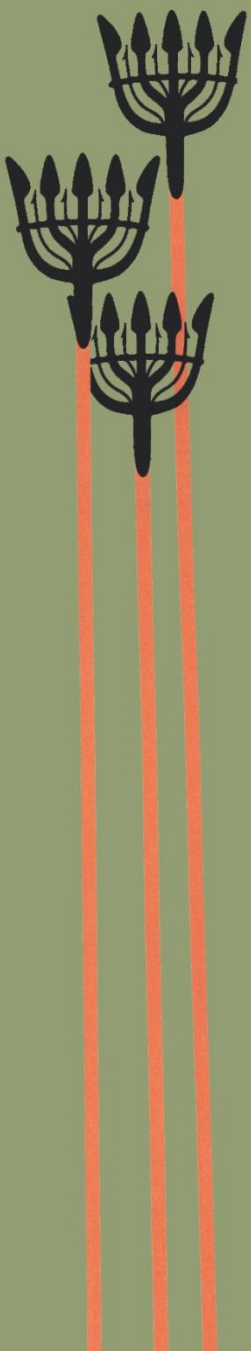

BLEKINGE MUSEUM

Rapport 2019:27

Sibbaboda VA **Arkeologisk förundersökning 2019**

RAÄ 19:1, Torhamns socken,
Karlskrona kommun

Mikael Henriksson

Rapport 2019:27

Sibbaboda VA

Arkeologisk förundersökning 2019

RAÄ 19:1 Torhamns socken
Karlskrona kommun

Mikael Henriksson

Blekinge museum

Borgmästaregatan 21
371 35 Karlskrona

Växel: 0455-30 49 60 vardagar 8-16
Reception: 0455-30 49 85

www.blekingemuseum.se

© 2019 Blekinge museum

Omslagsfoto: Schaktning inom FU-områdets nordöstra del. Fotografi mot öster.

© Lantmäteriverket, Gävle. Dnr i2018/00107, LMV.

Sibbaboda VA – Arkeologisk förundersökning 2019

Innehåll

Sibbaboda VA – Arkeologisk förundersökning 2019	5
Bakgrund	5
Förundersökningens syfte	5
Topografi och fornlämningsmiljö	6
Tillvägagångssätt	7
Resultat	8
Figurförteckning	9
Administrativa uppgifter	9

Bakgrund

Inför en planerad exploatering för VA på Torhamnslandets östkust, var det Länsstyrelsens mening att fornlämningen RAÄ Torhamn 19:1 kunde komma att beröras av de förestående markningreppen. Då kunskapsläget kring fornlämningsituationen bedömdes som något oklar, uppdrogs åt Blekinge museum att utföra en arkeologisk förundersökning av en del av VA-sträckningen i närheten av Sibbaboda (fig.1). Det arkeologiska fältarbetet utfördes 2019-09-25, i enlighet med Länsstyrelsens beslut och den av Blekinge museum upprättade undersökningsplanen. Föreliggande rapport utgör en redovisning av de framkomna resultaten från förundersökningen.

Fig. 1 – Sibbaboda markerat med röd cirkel på Översiktskartan

Förundersökningens syfte

Den arkeologiska förundersökningen 2019 genomfördes i enlighet med 2 kap. 13 § Kulturmiljölagen (1988:950) (431-2684-18). Enligt Länsstyrelsens förfrågningsunderlag skulle syftet vara att konstatera och dokumentera eventuella fornläm-

ningar, och resultatet av insatsen skulle ligga till grund för myndighetens fortsatta hantering av exploateringsärendet.

Fig.2 – Kända fornlämningsplatser markerade på Ortofotot. Förundersökningsschaktet blåmarkerat.

Topografi och fornlämningsmiljö

Förundersökningsområdet låg på Torhamnslandets östra sida, i nära anslutning till Kustlandsvägen och omkring 500 meter från havet (fig.1). Vägen låg här i direkt anslutning till en N-S löpande dynbildning med höjdnivåer på mellan 8 och 9 m.ö.h.. Fornlämningsbilden domineras i närområdet av skålgropsförekomster och hållbilder (se fig.2: RAÄ Torhamn 17:1, 18:1, 18:2, 201, 202, 203, 204, 205 och 206). Den för uppdraget aktuella fornlämningen RAÄ Torhamn 19:1 utgjorde härvidlag ett undantag som möjlig boplats med uppgift om tidigare gjorda fynd av flinta. Arbetsområdet delades av en N-S löpande stenmur. Öster om denna var området påtagligt stört av äldre sandtäkt och väster om muren låg ledningssträckningen i åkermark.

Fig. 3 – Förundersökningsschaktet fotograferat mot nordost.

Tillvägagångssätt

Vid en inledande besiktning av arbetsområdet framgick att grävning med maskin helt nyligen skett inom ytorna öster om stenmuren. Enligt uppgift från PEAB:s arbetsledare hade fastighetsägaren gjort detta så sent som kvällen innan. Vid okulärbesiktning kunde inga arkeologiska spår eller fynd observeras, utan endast helt sentida skräp och skrot. Bedömningen gjordes att alla delar av eventuell fornlämning nu var borta, varför delområdet öster om muren fick utgå och därför inte sökschaktades.

Schaktning med grävmaskin skedde som planerat väster om befintlig stenmur. Schaktbredden uppgick till 1,70 m. Ett snitt drogs först genom dynen, närmast stenmuren, så att en sektion mot öster kunde rensas fram. Härfter drogs det påbörjade schaktet i sydvästlig riktning över åkermarken. Den sammanlagda schaktlängden uppgick till strax under 70 löpmeter. Handrensning skede under och efter schaktningen, och schaktet prickades in manuellt mot Ortofotot. Dokumentation av lager och schakt utfördes med digitalkamera.

Fig.4 – Framrensad sektion mot stenmur och sanddyn i öster.

Resultat

I sektionen upp emot sanddynen framgick att en äldre sot- och träkolsbemängd markhorisont fanns på omkring 1,20 m djup, vilket skulle kunna överensstämma med en fossil marknivå på ca 8 m.ö.h. och samtida med Litorinahavets maximum. Inga arkeologiska spår eller fynd påträffades i horisonten, men träkol tillvaratogs för möjlighet till framtida datering.

Det generella schaktdjupet inom åkermarken låg på ca 0,30 m. I sträckningen framkom en grund bestående av brun till rödbrun, delvis rostfärgad sand, mot söder mer stenbemängd och moränliknande. Punktvisa, närmast helt sönderplöjda anläggningsspår påträffades i schaktets mellersta och södra del. Det rörde sig här om inslag av sot, träkol och skörbränd sten. Huruvida det i dessa fall rörde sig om förhistoriska spår var svårt att avgöra då de delvis sammanföll med mer recenta fynd, störningar och sannolika stenlyft. Ett par svårbedömda lösfynd av flintfragment insamlades i samband med schaktningsarbetet.

Mot bakgrund av förundersökningsområdets till stor del söndertäktade karaktär och blygsamma indikationer på fornlämning förespråkade Blekinge museum inga vidare antikvariska insatser inför exploatering för VA.

Figurförteckning

- Fig. 1 – FU-områdets placering enligt Översiktskartan
Fig. 2 – Lokal fornlämningsituation projicerad på Ortofotot
Fig. 3 – FU-schaktet fotograferat mot nordost.
Fig.4 – Framrensad sektion mot sanddynen i nordost.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	431-2684-18
Blekinge museum dnr:	BM2018-198
Undersökningstid:	2019-09-25
Personal:	Mikael Henriksson
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn:	N 6220779, E 554983
Dokumentation:	Mätdata och digitala fotografier förvaras på Blekinge museum.
Fynd:	Blm 29593:1-2
Kartanvändning: LMV	LMV Ärende . Dnr i2018/00107, ©LMV 2019

Rapportserie 2019

Blekinge museum

2019:1 **Arkeologisk förundersökning i Sölve 2018.** Sölvesborgs socken, Sölvesborgs kommun.

2019:2 **Ekipagekontoret, byggnad 212 – renoveringen 2018.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:3 **Dokumentation av gårdsbyggnad, kv. Borås 6, Karlshamn.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.

2019:4 **Arkeologisk utredning inför anläggande av VA-ledning i Mörby.** Mjällby socken, Sölvesborgs kommun.

2019:5 **Forskningsgrävning Sjöborg och Elleholm 2018.** Elleholms socken, Karlshamns kommun.

2019:6 **Forskningsgrävning Västra Vång 2018.** Johannishus 1:2, Hjortsberga socken, Ronneby kommun.

2019:7 **Kalleberga 1:3 Arkeologisk utredning 2019.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

2019:8 **Arkeologisk förundersökning av RAÄ 1003 och 1004.** Bräkne-Hoby sn, Ronneby kommun.

2019:9 **Breddning av muröppning vid Auroraparken, Karlskrona.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:10 **Kruthuset på Ljungskär – klottersanering och skyltuppsättning.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:11 **Tjurkö stenhuggeri – renovering av stenbod.** Tjurkö socken, Karlskrona kommun.

2019:12 **Nedläggning av fjärrvärme inom stadslager RAÄ Karlskrona 77:1.** Arkeologisk förundersökning Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:13 **Alltidhults skola – renovering av kök.** Jämshög socken, Olofström kommun.

2019:14 **Afvelsgärde gård – renovering av balkong.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2019:15 **Listerby kyrkogård. Vård- och underhållsplan.** Listerby socken, Ronneby kommun.

- 2019:16 **Lindströmska gården – fasadmålning.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.
- 2019:17 **Rengöring och imålning av RAÄ Listerby 67:1-2 Äggastenarna.** Listerby socken
Ronneby kommun
- 2019:18 **Kallvattenkuren – invändig ombyggnad.** Ronneby socken, Ronneby kommun.
- 2019:19 **Palanderska gården – fasadrenovering på Kanslihuset.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.
- 2019:20 **Carl Gustafs kyrka - markarbeten för askgravlund.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.
- 2019:21 **Arkeologiska förundersökningar av stenåldersboplatser i Sandviken 2016-2019.** Mjällby socken, Sölvesborgs kommun.
- 2019:22 **Hammarby 17:1 m.fl. Arkeologisk efterundersökning 2019.** Jämjö socken, Karlskrona kommun.
- 2019:23 **Västra Vång 15:12. Arkeologisk förundersökning av RAÄ Hjortsberga 189 vid grävning för VA 2019.** Hjortsberga socken, Ronneby kommun.
- 2019:24 **Hotell Humbla – takrenovering.** Sölvesborg socken, Sölvesborg kommun.
- 2019:25 **Väg E22 Ronneby Östra – Nättraby.** Arkeologisk utredning steg 1 2019.
- 2019:26 **Renovering av magasinet, kv. Gulin.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.
- 2019:27 **Sibbaboda VA. Arkeologisk förundersökning 2019.** RAÄ 19:1, Torhamns socken, Karlskrona kommun.

